

UCHWAŁA NR XXXVII/260/2018
RADY POWIATU ŚWIEBODZIŃSKIEGO
z dnia 24 kwietnia 2018r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2017r., poz.1868 – tj. z późn.zm.) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017r. poz. 697 tj.) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Świebodzińskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Alojzy Jokiel

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVII/260/2018
Rady Powiatu Świebodzińskiego
z dnia 24 kwietnia 2018r.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020

Świebodzin 2018r.

Spis treści

I. Podstawy prawne Programu	4
II. Diagnoza pieczy zastępczej w powiecie świebodzińskim	5
1. Rodzinna piecza zastępcza	5
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	14
III. Cele Programu	17
1. CEL GŁÓWNY	17
2. CELE SZCZEGÓŁOWE	17
IV. Ewaluacja i ocena realizacji Programu	20

Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego i najlepszym dla dzieci, niedającym się zastąpić w pełni, środowiskiem wychowania i opieki nad nimi. W niej człowiek przychodzi na świat i w niej uczy się. Dobrze funkcjonująca rodzina daje człowiekowi możliwość wszechstronnego rozwoju, zaspokaja jego potrzeby, wprowadza w świat wartości i społecznie akceptowalnych norm. Rodzina powinna stanowić źródło miłości, akceptacji oraz dawać poczucie bezpieczeństwa. W niej kształtuje się osobowość dziecka, system wartości, a także postawy prezentowane w dorosłym życiu.

Niewłaściwe wypełnianie funkcji przez naturalną rodzinę powoduje potrzebę ograniczenia jej autonomii i podjęcia interwencji na rzecz najlepiej pojętego interesu dziecka.

Sytuacje kryzysowe w rodzinach mogą wywoływać takie czynniki jak np.: sieroctwo, ubóstwo, złe warunki mieszkaniowe, brak pracy, alkoholizm i inne uzależnienia, przemoc, ciężkie choroby somatyczne i psychiczne, niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, emigracja za pracą, niedostosowanie społeczne, zbyt wczesne macierzyństwo.

W przypadku konieczności umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną w pierwszej kolejności należy rozważyć możliwość umieszczenia go w formie rodzinnej, a w przypadku braku tej możliwości w formie instytucjonalnej.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej jest wielkim wyzwaniem i pociąga za sobą olbrzymią odpowiedzialność za kształtowanie dziecka, które doświadczyło w życiu różnych strat. Biorąc pod uwagę występujące liczne trudności, które pojawiają się podczas sprawowania tej funkcji, istotne jest stworzenie sieci wsparcia dla rodzin zastępczych i ich wychowanków, która ma za zadanie zapewnić poczucie bezpieczeństwa i stanowić pomoc w sytuacjach kryzysowych. Umieszczenie dziecka w zastępczej formie opieki nie stanowi przeszkody prawnej do przywrócenia władzy rodzicielskiej i powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Podstawą do opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017r. poz. 697).

 3

I. Podstawy prawne Programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- 2) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 20.11.1989r. (Dz.U. z 1991r. Nr 120, poz. 526)
- 3) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 poz. 697)
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017r. poz. 1769)
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz. 1390)
- 6) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2017r. poz. 1868)
- 7) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011r. Nr 274 poz.1620)
- 8) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz.U. z 2012r. poz. 954)
- 9) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292, poz. 1720).

II. Diagnoza pieczy zastępczej w powiecie świebodzińskim

1. Rodzinna piecza zastępcza

Powiat świebodziński obejmuje swoim zasięgiem sześć gmin- Świebodzin, Zbąszynek, Lubrza, Łągów, Skąpe, Szczaniec. W celu oceny potrzeb pieczy zastępczej w powiecie świebodzińskim dokonano analizy rodzin zastępczych funkcjonujących w okresie trzech minionych lat w oparciu o informacje, dane znajdujące się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie.

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. W przypadku, gdy wyznaczoną jednostką organizacyjną jest powiatowe centrum pomocy rodzinie tworzy się w centrum zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej. Zarządzeniem Nr 30/11 Starosty Świebodzińskiego z dnia 29 listopada 2011r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie Świebodzińskim na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Świebodzińskim wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stosując zapisy w/w ustawy należy pamiętać o podmiotowości dziecka i rodziny. Dziecko ma prawo do wychowywania się w rodzinie, a w przypadku konieczności wychowywania dziecka poza rodziną do wychowywania w rodzinnych formach opieki, jeżeli jest to zgodne z jego dobrem.

Rodzina zastępcza i rodzinny dom dziecka zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- a) traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- b) zapewnia dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- c) zapewnia kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- d) zapewnia rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- e) zaspokaja jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;

- f) zapewnia ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- g) umożliwia kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. rodzina zastępcza:
  - a) spokrewniona,
  - b) niezawodowa,
  - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
2. rodzinny dom dziecka.

W rodzinie zastępczej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, pod warunkiem kontynuowania nauki. W razie konieczności umieszczenia rodzeństwa w rodzinie zastępczej dopuszcza się umieszczanie większej liczby dzieci, poza wyznaczony wyżej limit (za zgodą rodziny i po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej).

Rodziny spokrewnione mogą tworzyć członkowie rodziny dziecka zobowiązani do alimentacji, tj. wstępni (dziadkowie, pradziadkowie) lub rodzeństwo. Rodzinie zastępczej spokrewnionej przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w kwocie nie niższej niż 660 zł miesięcznie.

Rodziny niezawodowe tworzone są przez małżeństwo lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, w tym przez osoby z dalszej rodziny lub też niespokrewnione z dziećmi. Rodzinie zastępczej niezawodowej przysługuje świadczenie w kwocie nie niższej niż 1000 zł miesięcznie na każde umieszczone dziecko.

Rodziny zawodowe tworzą małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Rodzinom tym, oprócz świadczenia pieniężnego na utrzymanie każdego umieszczonego w niej dziecka (1000zł miesięcznie), przysługuje także wynagrodzenie.

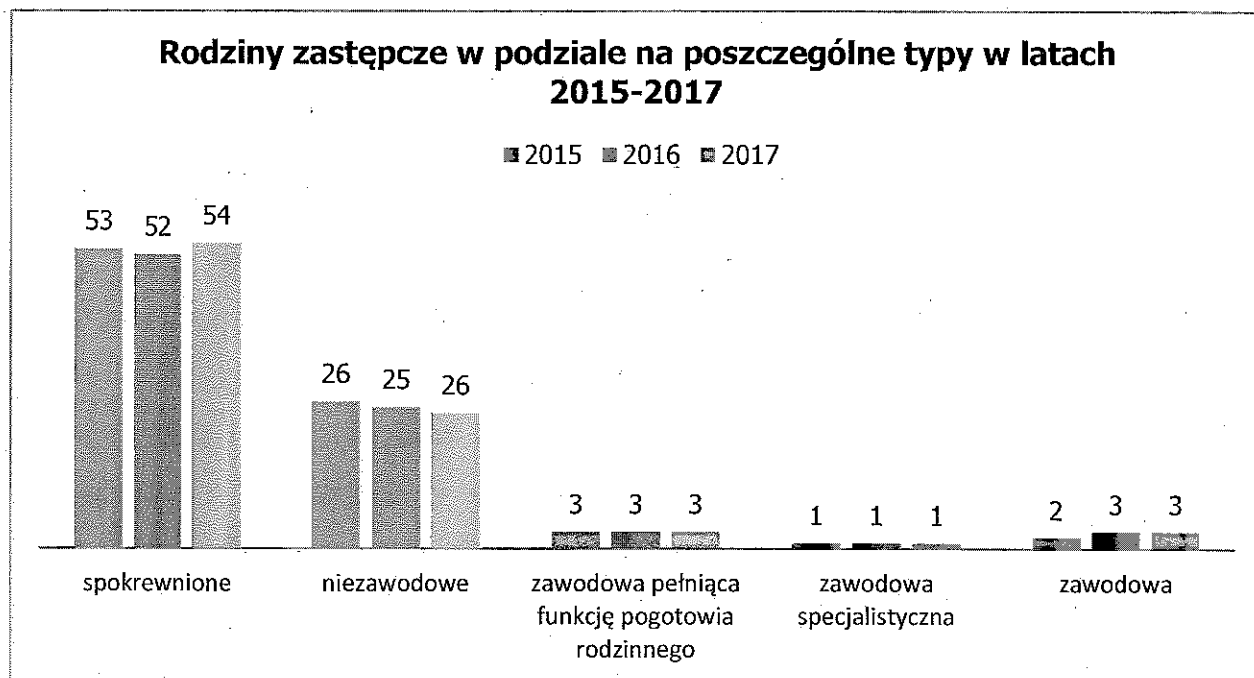
Rodziny pomocowe - sprawują opiekę nad dzieckiem z rodziny zastępczej, w przypadku, gdy ta rodzina zastępcza korzysta z czasowego niesprawowania opieki w związku z wypoczynkiem lub gdy w rodzinie zastępczej miało miejsce zdarzenie losowe. Rodziną pomocową może zostać niezawodowa, zawodowa rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka, a także małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, którzy zostali przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rdd lub do pełnienia roli rodziny przysposabiającej.

Osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich – taka pomoc jest świadczona zawodowym i niezawodowym rodzinom zastępczym, w których opiekę i wychowanie znajduje więcej niż 3 dzieci, lub w uzasadnionych przypadkach.

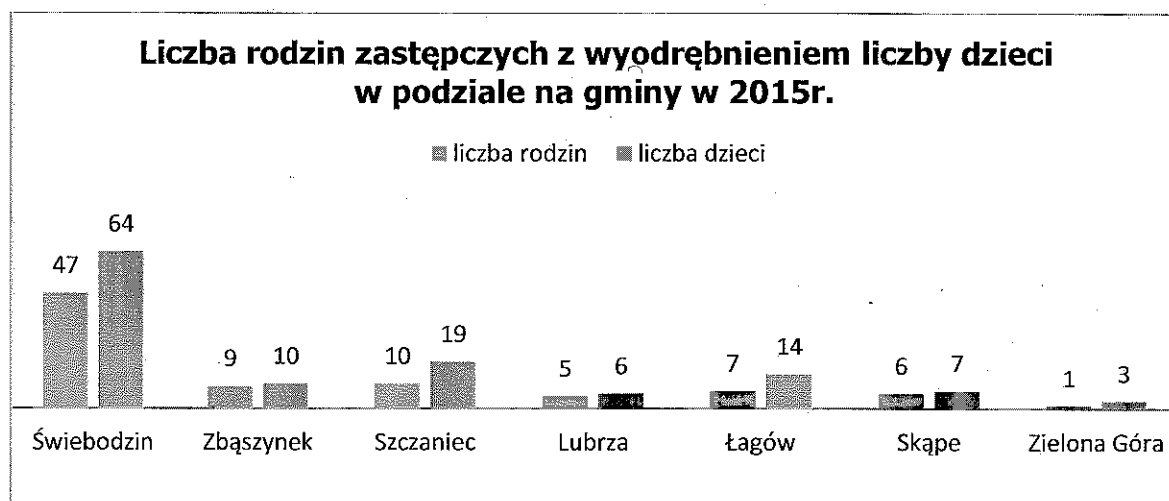
Każdej rodzinie zastępczej, na dziecko **legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności**, przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka. Zarówno rodziny zastępcze jak i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

 - 7

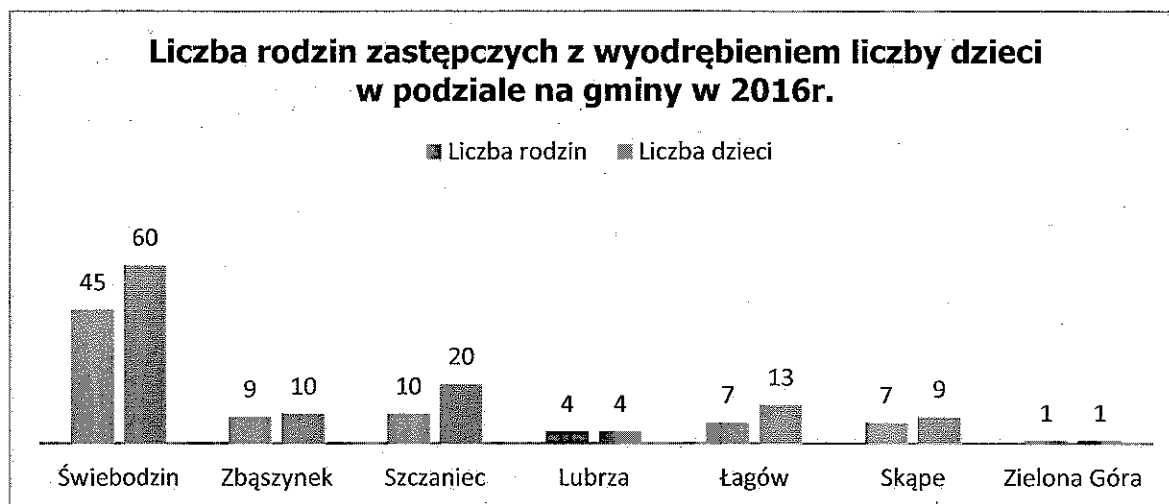

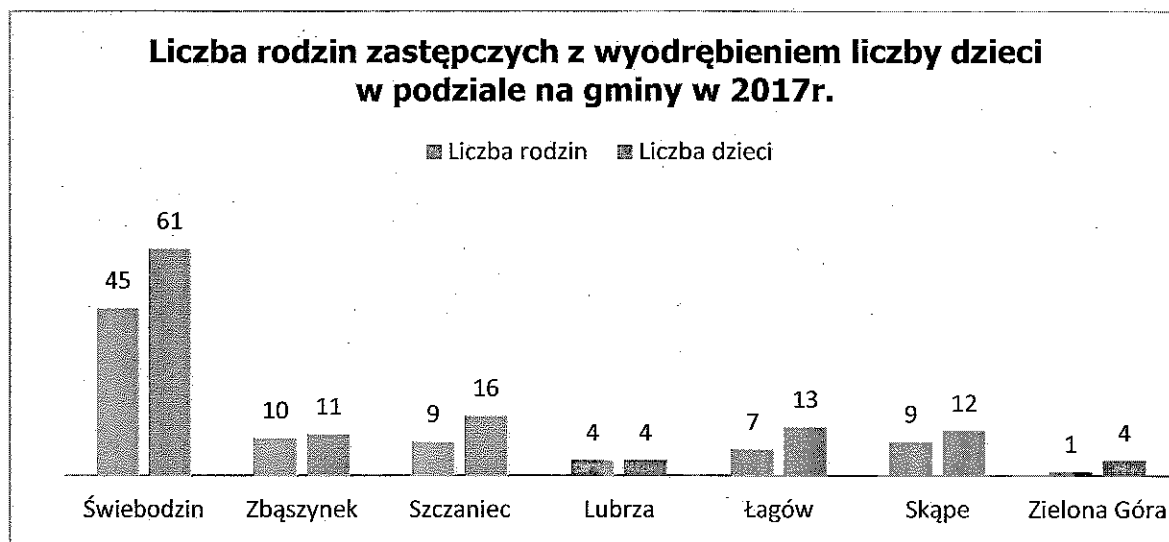
W analizowanym okresie liczba rodzin w poszczególnych typach utrzymuje się na podobnym poziomie (dane na koniec grudnia każdego roku). Najliczniejszą grupę stanowiły w przedstawionym okresie rodziny zastępcze spokrewnione, w których funkcję rodziny zastępczej pełnili dziadkowie, lub rodzeństwo. Mniej liczną grupę stanowiły rodziny niezawodowe. Nadal dużą bolączką jest brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zostały utworzone dwie kolejne rodziny zastępcze zawodowe. Organizator obejmuje swoją pracą zawodową specjalistyczną rodzinę zastępczą, która funkcjonuje na terenie miasta Zielona Góra. Docelowo każda rodzina zawodowa obejmuje opieką dzieci zgodnie z ich ustawowym limitem.

Na dzień 31 grudnia 2015r. w powiecie świebodzińskim funkcjonowało łącznie 85 rodzin zastępczych, w których opiekę i wychowanie znalazło 123 dzieci.

Na dzień 31 grudnia 2016r. na terenie powiatu funkcjonowały 83 rodziny zastępcze, w których opiekę i wychowanie znalazło 117 dzieci.

Na dzień 31 grudnia 2017r. na terenie powiatu funkcjonowało 85 rodzin zastępczych, w których opiekę i wychowanie znalazło 121 dzieci.

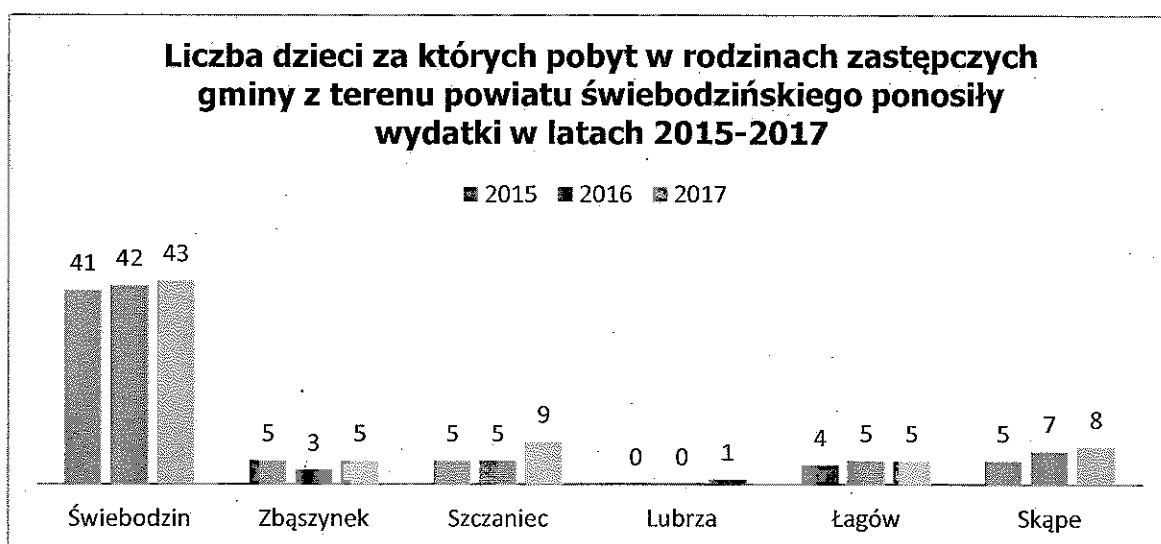
Należy zauważyć, że w rodzinach zastępczych z terenu powiatu świebodzińskiego przebywają dzieci pochodzące z innych powiatów. Ponadto na terenie innych powiatów na mocy zawartych porozumień przebywają dzieci pochodzące z terenu powiatu świebodzińskiego.

Powyższe dane z trzech ostatnich lat wskazują, że liczba wszystkich rodzin zastępczych plasuje się na podobnym poziomie, tj. w przedziale 83–85 rodzin, w

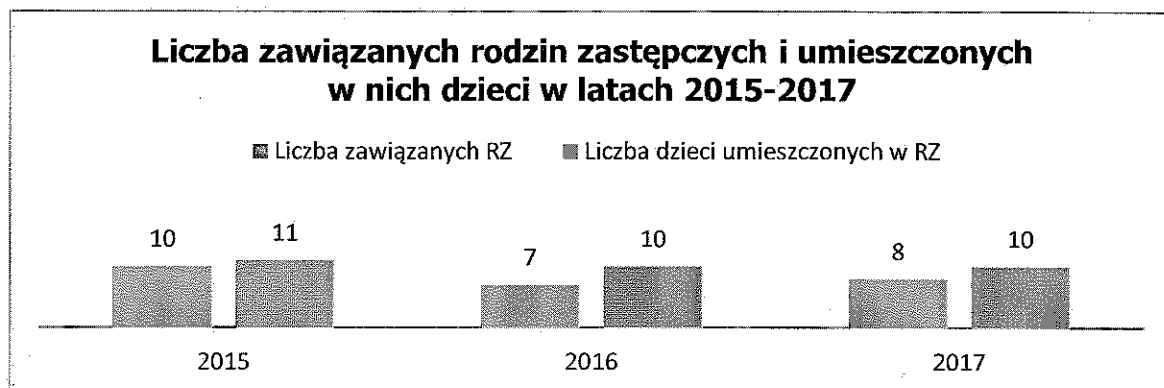
których opiekę znalazło 117-123 dzieci. Najwięcej dzieci pochodzi z Gminy Świebodzin, która jest też najliczniejszą gminą w powiecie.

Od roku 2012 gminy mają obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania dzieci pochodzących z ich gminy, a umieszczonych w pieczy zastępczej. Wysokość tych kosztów określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i jest to:

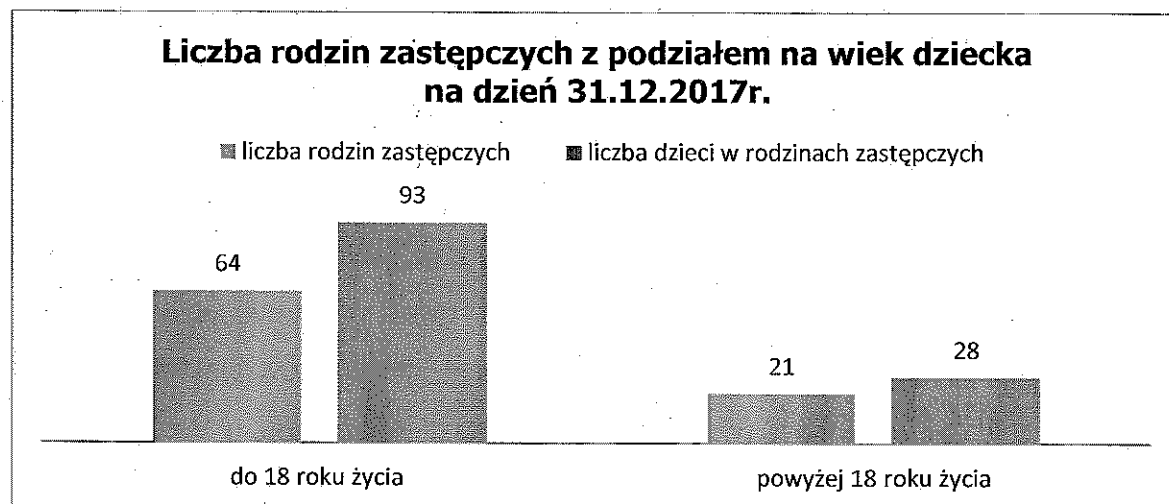
- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka,
- 50% w trzecim i więcej.

Od 2012 roku rosną wydatki gmin związane z liczbą i okresem pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

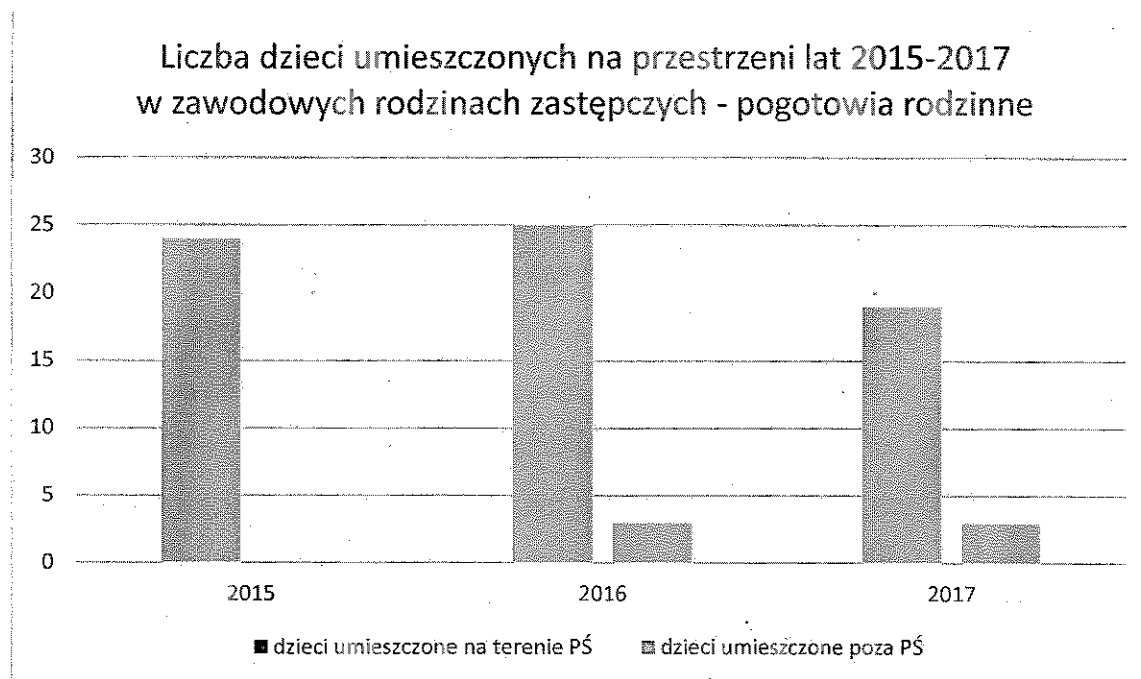

Powyżej przedstawiono liczbę rodzin zastępczych zawiązanych na przestrzeni lat 2015-2017. W 2015 roku wśród zawiązanych wszystkich rodzin zostały zawiązane 2 rodziny zastępcze niezawodowe, w 2016 roku - 2 rodziny niezawodowe, a w 2017 roku 3 rodziny zastępcze niezawodowe. Należy podkreślić, że tylko jedna z tych rodzin została utworzona bez wskazania na konkretne dziecko. Pozostałe zawiązane rodziny to rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem oraz trzy rodziny zastępcze zawodowe, które tworzyły się pojedynczo w kolejnych latach. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie posiada 1 rodzinę zakwalifikowaną do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, przy czym rodzina obecnie nie chce przyjąć dzieci ze względu na sytuację zawodową oraz zawodową rodzinę zastępczą, która na własny wniosek została rozwiązana (2016). Zatem nadal brak jest możliwości umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w przypadkach, w których rodzina spokrewniona z dzieckiem nie może lub nie chce podjąć się opieki nad nimi. Z powyższych danych wynika, że w ocenianym okresie mamy do czynienia z minimalnym zainteresowaniem w zakresie pełnienia funkcji rodziny zastępczej osób niespokrewnionych z dzieckiem.

Z liczby 85 rodzin zastępczych, które funkcjonowały na 31.12.2017r. ok. 25% są to rodziny zastępcze, które pełnią swoją funkcję wyłącznie dla pełnoletnich wychowanków nadal uczących się. Są to w przeważającej części rodziny spokrewnione. Zatem młodzież w okresie usamodzielnienia korzysta z pomocy rodzin zastępczych, w których wychowywali się wcześniej.

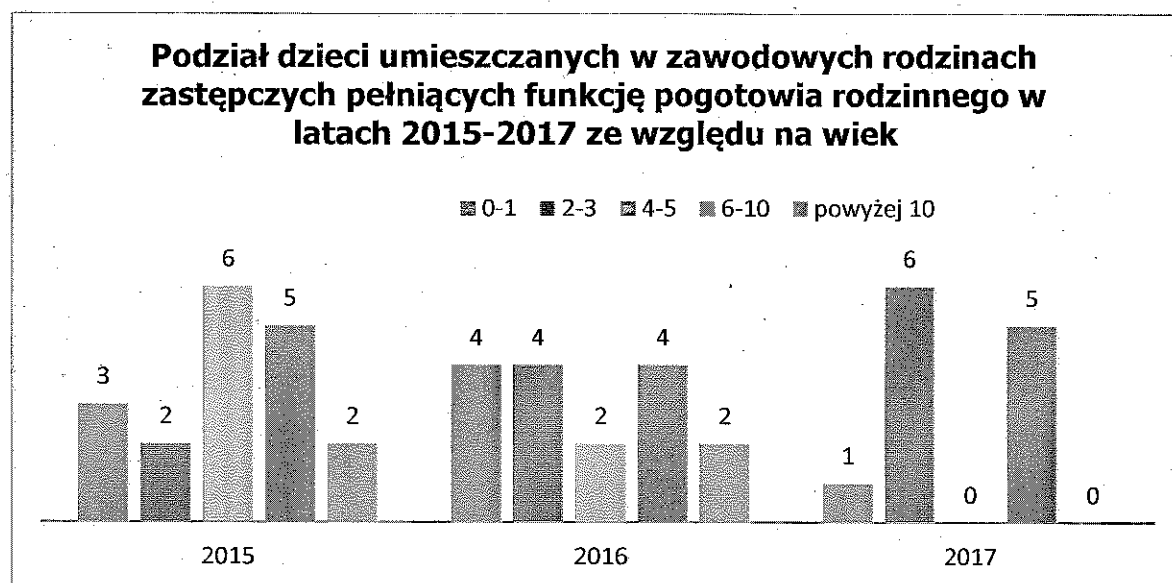
Dzieci poniżej 10rż. w sytuacji konieczności natychmiastowego zabezpieczenia opieki są interwencyjnie umieszczane w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Na terenie powiatu świebodzińskiego funkcjonują trzy takie rodziny. Poniższy wykres wskazuje na liczbę dzieci umieszczanych w pogotowiach rodzinnych.

Z danych zespołu ds. pieczy zastępczej wynika, że w 2015 roku 24 dzieci było umieszczonych w pogotowiach rodzinnych, w roku 2016 – 25 dzieci, a w 2017 roku – 19 dzieci. Należy również wskazać, że z powodu braku wolnych miejsc w pogotowiach rodzinnych z powiatu świebodzińskiego dzieci opiekę znalazły w innych powiatach. Taka sytuacja jest niekorzystna dla dzieci i ich rodziców biologicznych ze względu na znaczną odległość (w 2017 roku jedno z dzieci było umieszczone na terenie powiatu kieleckiego). Może utrudniać, a nawet uniemożliwiać utrzymanie kontaktu i więzi z dzieckiem, a co za tym idzie zmniejszać prawdopodobieństwo powrotu dziecka pod opiekę rodziców.

Poniższe dane wskazują na kryterium wieku dzieci umieszczanych w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego z terenu powiatu świebodzińskiego – **stan podany jest na ostatni dzień grudnia danego roku.** Poniższe dane jednocześnie wskazują na liczbę dzieci, nad którymi sprawują opiekę

pogotowia rodzinne w tym samym czasie. Na trzy pogotowia rodzinne na koniec 2015 roku przypadało 18 dzieci, w 2016 roku – 16 dzieci, a w 2017 roku – 13 dzieci (maksymalnie powinno przebywać 9 dzieci).

Jedną z przyczyn powyższego nadstanu dzieci w pogotowiu rodzinnym jest zbyt długi okres przebywania dzieci w pogotowiu rodzinnym. Z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika, że dzieci te powinny być umieszczone na okres 4 miesięcy, ewentualnie ich pobyt powinien zostać przedłużony o kolejne 4 miesiące, gdy toczy się nadal postępowanie sądowe. Biorąc pod uwagę chociażby rok 2017, podczas którego opiekę w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego znalazło 19 dzieci – tylko dwoje dzieci przebywało w tej formie opieki do 4 miesięcy, 5 dzieci było do 8 miesięcy, ale aż 12 dzieci przekroczyło okres 8 miesięcy. Wobec niektórych tych dzieci zostało zakończone postępowanie sądowe w sprawie uregulowania ich sytuacji prawnej, które zakończyło się ograniczeniem władzy rodzicielskiej i umieszczeniem w zawodowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, bądź pozbawieniem władzy rodzicielskiej. W pogotowiu rodzinnym pozostają dzieci, które są dziećmi niepełnosprawnymi i to właśnie stanowi przeszkodę w umieszczeniu dzieci w docelowych rodzinach zastępczych lub rodzinach adopcyjnych.

Z analizy wyżej przedstawionych danych wynika, że liczba dzieci potrzebujących zapewnienia natychmiastowej opieki i wychowania nadal przekracza możliwości powiatu świebodzińskiego. W 2009r. powstało ostatnie pogotowie rodzinne. Nadal w pogotowiach rodzinnych (forma interwencyjna) od wielu lat widoczne są znaczne przekroczenia liczby umieszczanych dzieci, co może powodować zjawisko wypalenia zawodowego wśród tych rodzin zastępczych. Biorąc pod uwagę wiek osób pełniących tę funkcję (ok. 50 rż) konieczne jest pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego jako zawodowej rodziny zastępczej. Drugim ważnym aspektem rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej jest pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej – na dzień dzisiejszy funkcję tę pełnią trzy rodziny. Ta forma opieki w przypadku ograniczenia władzy rodzicielskiej rodzicom biologicznym stanowi docelową, którą wskazuje sąd w postanowieniu.

Uchwałą Nr 193/2016 Zarządu Powiatu Świebodzińskiego z dnia 05 września 2016r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie wyodrębniony został Zespół do spraw pieczy zastępczej. W skład powyższego zespołu wchodzi koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i psycholog.

Zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Na dzień 1 stycznia 2018r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie zatrudnionych jest 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Formami instytucjonalnej pieczy zastępczej przewidzianymi przez ustawę są:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze typu: socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, rodzinnego (powiat),
- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne (samorząd województwa),
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny (samorząd województwa).

Rozwój rodzinnych form opieki nad dzieckiem ma na celu ograniczenie roli placówek opiekuńczo-wychowawczych. Placówki te docelowo mają być małymi (do 14 dzieci), mieć charakter przejściowy, nastawionymi na opiekę i wychowanie dzieci starszych (powyżej 10 roku życia), wymagających szczególnej opieki i mających trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Do placówek mają być również kierowane dzieci wymagające specjalnej opieki medycznej, dla których ze względu na stan zdrowia nie byłoby możliwe znalezienie zawodowej rodziny zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza szereg zmian, które wpłyną na ograniczenie roli placówek opiekuńczo-wychowawczych na rzecz rozwoju rodzinnych form opieki. Założono kilkuletni okres w zakresie dochodzenia do standardów wyznaczonych w ustawie, tj.:

- od 01.01.2013 roku w placówce może przebywać nie więcej niż 30 dzieci,
- do 31.12.2016 roku mogą być umieszczane dzieci powyżej 7. roku życia,
- do 31.12.2019 roku w placówce mogą przebywać dzieci powyżej 7. roku życia,
- od 01.01.2020 roku w placówkach mogą przebywać dzieci powyżej 10. roku życia.

Na terenie Powiatu Świebodzińskiego funkcjonują cztery placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego oraz Centrum Administracyjne do Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Świebodzinie.

Liczba dzieci w poszczególnych placówkach opiekuńczo – wychowawczych na dzień 31.12.2017r.:

1. Dom Dziecka Nr 1 w Świebodzinie ul. Słoneczna 48 – 14 miejsc – 13 dzieci (koszt utrzymania 2 837,94zł)
2. Dom Dziecka Nr 2 w Świebodzinie ul. Słoneczna 50 – 14 miejsc – 11 dzieci (koszt utrzymania 3 114,29zł)
3. Dom Dziecka Nr 3 w Świebodzinie ul. Słoneczna 52 – 14 miejsc – 11 dzieci (koszt utrzymania 3 267,54zł)
4. Dom Dziecka Nr 4 w Świebodzinie ul. Jeziorowa 10B – 30 miejsc – 26 dzieci (koszt utrzymania 3 088,76zł)

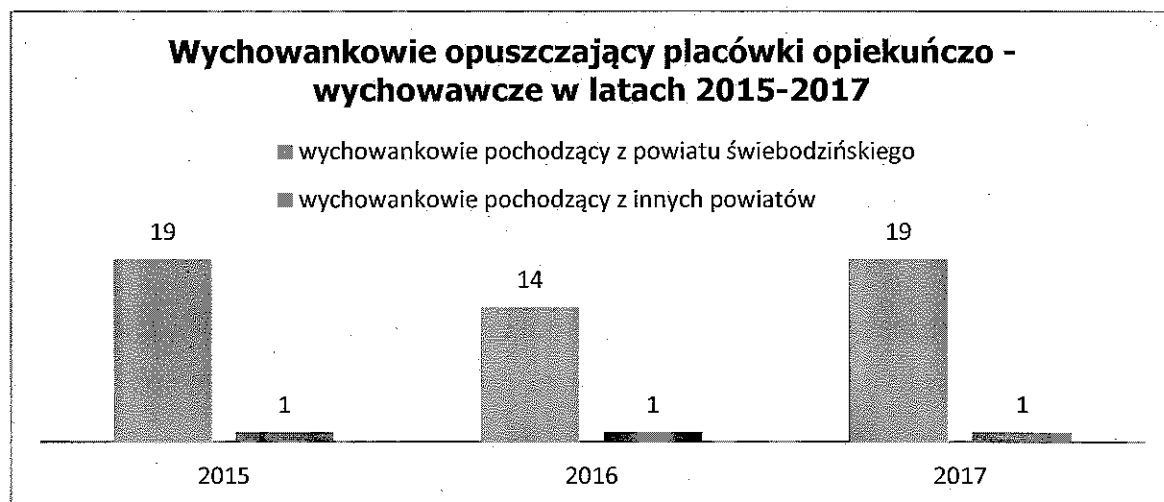

Ze względu na zmniejszającą się liczbę dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, aż dwa Domy Dziecka w Świebodzinie – Nr 5 i 6 zostały zlikwidowane – jeden w 2015r. a drugi w 2017r.

Na podstawie postanowień sądu do placówek opiekuńczo – wychowawczych skierowano w 2015 roku 10 dzieci, w 2016 – 8 dzieci, a w 2017 – 7 dzieci. Wszystkie skierowane dzieci to mieszkańcy powiatu świebodzińskiego. Zatem należy podkreślić, że liczba dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo – wychowawczych jest prawie na stałym poziomie.

Natomiast zmniejszającą się liczbą dzieci w placówkach jest bardziej związana z dużą liczbą wychowanków opuszczających Domy Dziecka – w latach 2015-2017 aż 45 osób opuściło placówki.

W 2015 roku placówki opuściło 20 wychowanków, z czego do domu powróciło 4 dzieci, 2 dzieci przeszło pod opiekę rodzin zastępczych, 2 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach adopcyjnych, a 12 osób usamodzielniało się. Z kolei w roku 2016 roku placówki łącznie opuściło 15 wychowanków, z czego 4 dzieci powróciło do domu, 1 kobieta wyszła za mąż (za zgodą Sądu), 10 osób usamodzielniało się. W roku 2017 placówki opuściło 20 wychowanków, z czego 7 dzieci powróciło do rodzin biologicznych, 13 wychowanków usamodzielniało się.

Obecnie w Domach Dziecka przebywa 2 dzieci z innych powiatów na podstawie podpisanych porozumień w latach poprzednich.

III. Cele Programu

1. CEL GŁÓWNY: Rozwój i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, ze szczególnym uwzględnieniem pieczy rodzinnej

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

1) Promowanie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej.

a) Promowanie rodzinnej pieczy zastępczej

- opracowanie i rozpowszechnianie ulotek/broszur o tematyce rodzinnej pieczy zastępczej,
- organizacja obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego.

b) Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

- propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym,
- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej (w tym pogotowia rodzinnego), rodziny pomocowej,
- określenie limitu rodzin zawodowych na dany rok.

Dodatkowo planowane jest utworzenie:

- 1 rodziny zastępczej zawodowej w roku 2018,
- 1 rodziny zastępczej zawodowej w roku 2019,
- 1 rodziny zastępczej zawodowej w roku 2020.

c) Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

- organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- wydawanie świadectw o ukończeniu szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.

2) Wspieranie funkcjonujących rodzin zastępczych

a) wspieranie rodzin zastępczych oraz ich wychowanków

- obejmowanie rodzin zastępczych wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad powierzonym dzieckiem poprzez rodziny pomocowe,
- zapewnianie szkoleń mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców zastępczych,
- zapewnianie rodzinom zastępczym poradnictwa specjalistycznego,
- umożliwianie rodzinom zastępczym i ich wychowankom udziału w specjalistycznej terapii,
- zapewnianie rodzinom zastępczym pomocy prawnej, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych,
- podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych,
- wspieranie rodzin poprzez wolontariat.

b) wspieranie finansowe rodzin zastępczych

- przyznawanie i wypłaty ustawowych i obligatoryjnych świadczeń rodzinom zastępczym,
- przyznawanie i wypłaty w ramach środków budżetu i rozeznaczonych potrzeb, świadczeń fakultatywnych rodzinom zastępczym,
- aplikowanie o środki zewnętrzne, w tym w ramach rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

3) Wspieranie procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej

- zapewnienie wychowankom rodzin zastępczych pomocy w opracowaniu indywidualnego programu usamodzielnienia,

- współpraca z lokalnymi instytucjami, jednostkami na rzecz kompleksowego wsparcia wychowanka, w tym w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zapewnienie wychowankom dostępu do pomocy prawnej i psychologicznej.

4) Monitorowanie sytuacji rodzin zastępczych i wychowanków.

- tworzenie i systematyczne modyfikowanie planów pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinie zastępczej,
- wspieranie usamodzielnianych wychowanków w aktywnym udziale w życiu społecznym i kontynuowaniu edukacji,
- organizowanie zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Ośrodka Adopcyjnego i monitorowanie procedur adopcyjnych,
- prowadzenie kontroli w zakresie funkcjonowania rodzin zastępczych.

5) Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu świebodzińskiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

- prowadzenie kontroli w zakresie działalności placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- wspieranie pełnoletnich wychowanków będących w procesie usamodzielnienia.

6) Budowa lokalnego systemu pomocy dziecku i rodzinie

- zwiększanie efektywności współpracy z podmiotami realizującymi zadania na rzecz rodziny i pieczy zastępczej na poziomie gminnym i powiatowym,
- tworzenie i upowszechnianie dobrych praktyk w obszarze opieki nad dzieckiem i rodziną,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz pieczy zastępczej,
- podnoszenie kwalifikacji kadr jednostek pomocy społecznej i kadr współpracujących z Centrum.

IV. Ewaluacja i ocena realizacji Programu

- przedstawianie przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej corocznego sprawozdania z efektów pracy Organizatorowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- przedstawianie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy w zakresie pieczy zastępczej przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- składanie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Program ma charakter otwarty i może podlegać niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno – ekonomiczną, rozeznanymi potrzebami oraz wymogami prawa.

